

POESIA ÀRAB DE L'ORIENT D'AL-ANDALUS (SEGLES XI - XIII)

Vet aquí que hi havia una vegada una terra rica d'hortes i sèquies, de tarongerars generosos i jardins ombrius on el cant de les fonts convidava a oblidar la calor de l'estiu. Una terra de flaires de vi i tarongina, de fruits saborosos, generosa carn i agusat enginy. Ja la cantaven els clàssics, aquella terra, a l'orient d'Al-Andalus, que era al seu torn l'occident del món civilitzat.

(Pau Joan Hernández, *Avui*, 11 de maig del 2000)

*Ai, llar dels meus anys primers, com de lluny
ens hem quedat! Ai, país! Ai, país
que ara recorde xop de llàgrimes vermelles!
Ser la pàtria d'un infant ¿obliga a estimar-la sempre?
Bella com la cosa millor d'una vida que fou dolça,
alegre com l'instant tendre de la joventut passada.
Diuen: El paradís ens descrius. Jo els conteste:
I com voleu que siga l'altre paradís d'allà!
València és la maragda per on corre un riu de perles.
És la bellíssima dama que Déu féu jove i eterna.
València té els matins lluents, pel sol
que juga amb la mar i corre per l'Albufera.*

AR- RUSSAFÍ

AR- RUSSAFÍ (1141 - 1177)

Un lloc d'origen, València, d'on emigrà de ben jove; un ofici, el de sastre, per a guanyar-se la vida; una ciutat per a viure i per a morir, Màlaga.

Poeta de la nostàlgia, Ar-Russafí. I poeta de l'amor, també.

Va guanyar de jove un premi concedit pel califa almohade, però va preferir escriure sota els dictats de l'ànima, i no al caprici dels senyors de la guerra, dels diners, de la política...

No volgué ser cap cortesà, tot i que ho hagués pogut ser; preferí viure la pròpia vida. El descriuen com de caràcter introvertit, poc afeccionat al vi, ascètic. Va morir al voltant de la trentena.

JOSEP PIERA; *El jardí llunyà*

*Sense parar recórrec el cel amb els meus ulls
per si de cas puc veure l'estel que mires tu.
Als rodamóns viatgers els demane insistent
si cap d'ells ha sentit el teu perfum lleuger.
Només mouen els vents, em plante cara a ells
per si el més lleu em du qualque mot que fos teu.
Furtiu esguarde aquells que trobe arreu arreu
per veure d'entreveure del teu bell rostre un tret.
Rodant camins amunt, sense meta ni rumb,
vaig buscant la cançó que em diga el nom volgut.*

ABU BAKR

ABU BAKR (1059 - 1126)

Abu Bakr At-Turtuixí, dedicat des de xiquet a l'estudi, Abu Bakr va tenir savis mestres a Tortosa, com també a Saragossa, darrers centres al nord d'Al-Andalus.

Nòmada d'esperit, At-Turtuixí va ser un pelegrí tota la vida, a la recerca constant de la saviesa. De la saviesa de Déu i, és clar, també de la dels homes. Ell dirà: «Quan vaig decidir marxar del meu país cap a Orient amb la intenció d'ampliar els sabers no coneixia ni l'art del comerç, ni tampoc cap ofici del qual treure profit. Em preocupava molt, per tant, la partença. Així, em deia a mi mateix: "Si se m'acaben els recursos, équè faré?". La meua confiança més ferma era que, arribat el cas, em dedicaria a vigilar jardins per un sou i, de nit, m'ocuparia d'estudiar ciències.»

At-Turtuixí tenia vint-i-quatre anys quan abandonà Tortosa. De Tortosa a Sicília, de Sicília a la Meca, de la Meca a Bagdad, de Bagdad a Damasc, de Damasc a Jerusalem, de Jerusalem a Alexandria, on va morir.

JOSEP PIERA; *El jardí llunyà*

*Cor i ulls meus, ambdós són
els extrems verds d'una branca;
quan el foc s'encén en un,
devers l'altre corre l'aigua.*

IBN AL-BATTÍ

IBN AL-BATTÍ (m. 1095)

Aquest poeta és conegut també com Ibn al-Binní. I només la mort en circumstàncies terribles li fa la biografia. La mort, que no la vida. La mort, i uns pocs versos, és clar, uns pocs versos.

Va morir cremat a València, durant l'ocupació de les tropes del Cid. I cremat en flama viva, com tants altres, a la plaça pública.

Intrigues, assassinats, traïcions i traïdories duien València a la deriva. La mort d'Ibn al-Battí serà una més, tan sols una més de les constants execucions. Enterrat de mig cos, envoltat de llenya seca i cremat viu, diuen que s'acostava al pit els tions en flames, mentre invocava el nom de Déu, per acurtar-se el dolor i arribar ràpidament a la mort.

El Socarrat, li van treure de malnom al pobre poeta.

JOSEP PIERA; *El jardí llunyà*

AL-ABBADIYYA (s.XI)

Jove, intel·ligent, seductora, Al-Abbadiyya era una esclava de l'harem de Mujàhid de Dénia i de les més preuades pels seus encants. Tant n'estimava els sabers el culte rei, que la regalà com un dels presents de boda al gendre, Al-Mutadid de Sevilla.

A més d'esclaves dutes dels rics mercats de la mar, hi havia també dones lliures que practicaven la poesia i la música, tingudes per un valor i un gust cortesans.

D'Al-Abbadiyya, són recordats uns versets improvisats una nit que Al-Mutadid, desvetllat per moltes preocupacions, creient-la adormida, la mirava embadalit i exclamà:

*Dorm, mentre qui pel seu amor mor
passa la nit en vetlla; ella l'oblida
mentre qui la vol, no.*

Aleshores ella, somrient, com en somnis va respondre:

*Si el vostre amor dura molt
i el sentiu tan fort,
l'amor us farà morir,
i deixareu de patir.*

¿Era Al-Abbadiyya una cobejada rossa d'ulls marins, o una bruna fetillera provinent de Bagdad? Només la brillant eixida en vers en aquella nit d'amor, com la d'un estel subtil, la salva per al record.

JOSEP PIERA; *El jardí llunyà*